

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΡΗΤΙΚΑ 594

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ
ΚΑΙ
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

XIII-1-77

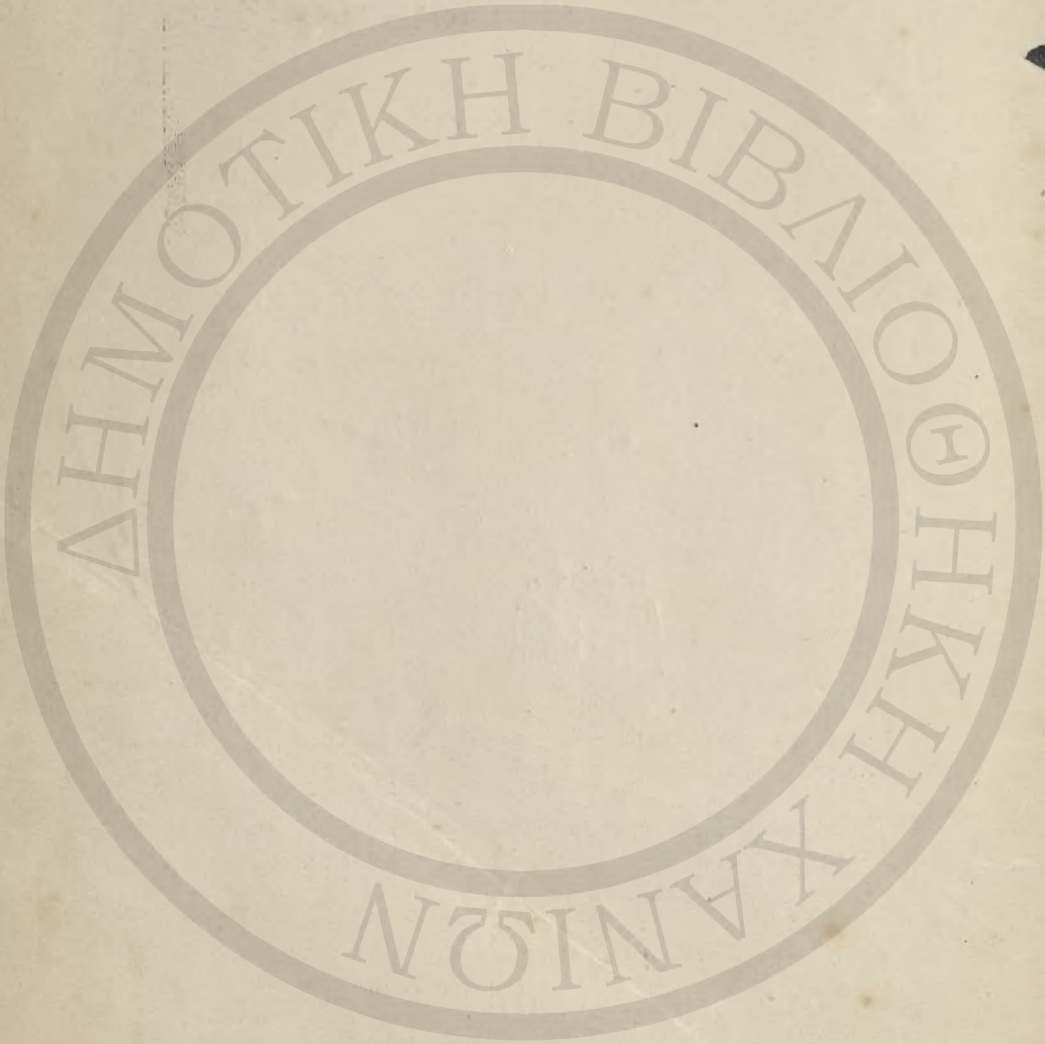
ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

1908

np

Αριθ. Διατάγμ. 39

Δ Ι Α Τ Α Γ Μ Α

Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Έχουσα υπό όψιν τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 30 Σεπτεμβρίου ψήφισμα τῆς Βουλῆς τῶν Κρητῶν τὰ ἄρθρα 15, 16, 35, 48 καὶ 58 τοῦ Νόμου 486 προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτρόπου.

Ἐποφασίζει

Ἄρθρον μοναδικόν. Εἰσάγονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 5, 6, 7, καὶ 9 τοῦ περὶ Γυμναστικῆς καὶ Γυμναστικῶν καὶ ἀθλητικῶν ἀγῶνων ΒΧΚΑ' νόμου τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, αἱ μὴ ἀντικείμεναι εἰς τὸν νόμον 485 ἔχουσαι ὡς ἔπεται:

Ἄρθρον 1. Σκοπὸς τῆς Γυμναστικῆς εἶνε ἡ ἀνάπτυξις τῶν σωματικῶν καὶ ἡ ἐν ἀκριβῆ διατήρησις τῶν ψυχικῶν δυνάμεων ἢ ἐν τῇ κερτερίᾳ ἕξις καὶ ἡ διὰ τὸν στρατιωτικὸν βίον προπαρασκευὴ τῶν νέων.

Ἄρθρον 2. Ἡ ἐν τῇ Γυμναστικῇ παιδείσῃ συντελεῖται ἐν τοῖς σχολείοις δημοσίοις τε καὶ ἰδιωτικοῖς.

Ἄρθρον 5. Μόνον εἰς τοὺς ἀναπήρους καὶ εἰς τοὺς ὁμολογουμένως πάσχοντας ἐξ ὀργανικῶν νοσημάτων ἐπιτεινομένων διὰ τῆς Γυμναστικῆς ἐπιτρέπεται νὰ μὴ μετὰσχῶσι τοῦ μαθήματος ταύτης.

Ἄρθρον 6. Ἐν πᾶσι τοῖς σχολείοις δημοσίοις τε καὶ ἰδιωτικοῖς, ἢτοι ἐν τοῖς δημοτικοῖς καὶ τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀρρένων τε καὶ θηλέων καὶ ἐν τῷ διδασκαλεῖο διδάσκονται οἱ εἰς αὐτὰ φοιτῶντες τὴν Γυμναστικὴν ἐπὶ τρεῖς τοὐλάχιστον καθ' ἑβδομάδα ὥρας.

Ἄρθρον 7. Ἀπαξ τοῦ μηνὸς τακτικῶς, ἐκτάκτως δὲ ὅταν ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, οἱ μνηστῆται πάντων τῶν σχολείων τοῦ Κράτους, δημο-

σίων τε καὶ ἰδιωτικῶν συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σχολείου καὶ τῶν διδασκάλων αὐτοῦ ἐπιχειροῦσι πεζοπορίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μακράς.

Ἄρθρον 9. Οἱ μαθηταὶ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Γυμνασίου ἀσκοῦνται εἰς τὴν σκοποβολὴν, ὅπου δὲ εἶναι δυνατὸν καὶ εἰς τὴν κολυμβητικὴν καὶ κωπηλασίαν.

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπίτροπος θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Χανίοις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1908.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΙΧΕΛΙΔΑΚΗΣ

Τὰ Μέλη
ΕΔ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
Ε. ΛΟΓΙΑΔΗΣ
Χ. ΠΩΛΟΓΕΩΡΓΗΣ
Μ. ΠΕΤΥΧΑΚΗΣ

Ἄριθ. Διατάγ. 40

Δ Ι Α Τ Α Γ Μ Α Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 146 τοῦ Νόμου 485 καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 καὶ χρονολογίαν 28 Ἰανουαρίου 1902 ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 44 καὶ χρονολογίαν 20 Μαΐου Διάταγμα, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτρόπου.

Ἀ πο φ α σ ῖ ζ ε ι

Ἄρθρον 1. Αἱ κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῆς Ὑποφάγου γιγνόμεναι γραπταὶ ἐξετάσεις γίνονται μετὰ τὴν ἑβδόμην Ἰανουαρίου κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 καὶ χρονολογίαν 28 Ἰανουαρίου 1902 Διάταγμα καὶ μετὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ ἐξεταζομένων γραπτῶς τῶν μαθητῶν τὰ ἐν ἐκάστη τριμηνίᾳ διδασθέντα μαθήματα. Ὁ ὀλικὸς δὲ βαθμὸς ἐκάστου μαθήματος ἐξάγεται ἐκ τῶν βαθμῶν τῶν ἡμερησίων ἐλέγχων ἐκάστης τριμηνίας καὶ ἐκ τῶν τριῶν βαθμῶν τῶν κατὰ τὰς γραπτὰς δοκιμασίας καὶ τὰς τοῦ Ἰουνίου γραπτὰς ἐξετάσεις λαμβανομένων.

"Άρθρον 2. Γραπτὴν δοκιμασίαν κατὰ Ἰανουάριον καὶ Ἀπρίλιον ὑφίστανται καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Δης Γυμνασιακῆς τάξεως, ὡς καὶ οἱ τῆς Γης τοῦ Διδασκαλείου.

"Άρθρον 3. Πᾶσα διάταξις τοῦ Διατάγματος 8 τῆς 28 Ἰανουαρίου 1902 καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 44 τῆς 20ης Μαΐου 1902 ἀντικειμένη πρὸς τὸ παρὸν καταργεῖται.

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπίτροπος θέλει δημοσιεῦσαι καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Χανίοις τῆ 4 Δεκεμβρίου 1908.

Ὁ Πρόεδρος
Δ ΜΙΧΕΛΙΔΑΚΗΣ

Τὰ Μέλη
ΕΑ. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
ΕΜ ΛΟΓΙΑΔΗΣ
Χ. ΠΩΛΟΓΕΩΡΓΗΣ
Μ. ΠΕΤΥΧΑΚΗΣ

Ἄριθ. Διατάγ. 41

Δ Ι Α Τ Α Γ Μ Α

Π ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

"Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 30 Σεπτεμβρίου ψήφισμα τῆς Βουλῆς τῶν Κρητῶν, τὰ ἄρθρα 15, 16, 35, 48, καὶ 58 τοῦ νόμου 485 ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ΒΧΚΑ, νόμου τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου περὶ Γυμναστικῆς

Ἀποφάσεις

"Άρθρον μοναδικόν. Εἰσάγει ἐν Κρήτῃ τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Σεπτεμβρίου 1899 Διάταγμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τὸ κανονίζον τὰ περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς Γυμναστικῆς τῶν μαθητῶν τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαίδευσως ἔχον ὡς ἔπεται.

"Άρθρον 1. Πάντες οἱ μαθηταὶ τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαίδευσως ὑποχρεοῦνται νὰ μετέχωσι τῆς γυμναστικῆς διδασκαλίας κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν προγραμμάτων ὀρισμέναις ὥραις.

"Άρθρον 2. Τῆς γυμναστικῆς διδασκαλίας ἐπιτρέπεται νὰ μὴ μετέχωσι οἱ ἀνάπηροι καὶ οἱ ἄρρωστοι ἐπιτετιμένοι ἐξ ὀργανικῶν νοσημάτων ἐπιτετινομένων διὰ τῆς γυμναστικῆς.

"Άρθρον 3. Οἱ προδήλως ἀνάπηροι ἀπαλλάττονται τῆς

γυμναστικής υπό των διευθυνόντων τὰ σχολεία εἰς ἃ φοιτῶσιν ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτῶν εὐθύνη.

Τῶν οὕτως ἀπαλλαττομένων οἱ διευθύνοντες τηροῦσι κατά-λογον, ὃν ὀφείλουσι νὰ παρουσιάζωσι τῷ (ἐπιθεωρητῇ τῆς γυμναστικῆς ἢ παντὶ ἄλλῳ) ἐπιθεωρητῇ πρὸς ἐξέλεξιν.

Ἄρθρον 4. Οἱ γενεῖς ἢ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν τῶν ἐχόντων ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς γυμναστικῆς νόσον, ἐπιδεινομένην δι' αὐτῆς, ὑποβάλλουσι ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων περὶ τούτου αἰτήσιν ἐφ' ἁπλοῦς χάρτου εἰς τὸν διευθύνοντα τὸ σχολεῖον, εἰς ὃ τὰ τέκνα ἢ οἱ κηδεμονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν φοιτῶσιν.

Ἄρθρον 5. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 μνημονευόμεναι αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ ἢ ἀπορρίπτονται ὅλως ἢ ἐν μέρει ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ διευθύνοντος τὸ σχολεῖον, ἐκ τοῦ γυμναστοῦ, ἐνθα εἰδικὸς τοιοῦτος ὑπάρχει, καὶ (ἐξ ἑνὸς τῶν ἰατρῶν τῆς ἔδρας τοῦ σχολείου, ὃν πρὸς τοῦτο ἐπὶ ἰδίᾳ εὐθύνη προσλαμβάνει ὁ διευθύνων τὸ σχολεῖον).

Ἐν Ἀθήναις ὡς ἱατρός προσλαμβάνεται ὁ ἐν τῷ Ἀκαδημαϊκῷ Γυμναστηρίῳ τοιοῦτος.

Ἄρθρον 6. Εἰς τακτικὴν συνεδρίαν συνέρχεται ἡ ἐπιτροπὴ τῇ προσκλήσει τοῦ διευθύνοντος τὸ σχολεῖον 8 ἢ 10 τὸ πολὺ ἡμέρας μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 μνημονευομένης.

Ἐν Ἀθήναις αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης παρατείνονται καὶ 20 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 μνημονευομένης προθεσμίας.

Ἄρθρον 7. Μαθητῆς ἔχων λόγον ἀπαλλαγῆς διὰ νόσον, ἐπισυμβᾶσαν αὐτῷ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ζητεῖ αὐτὴν κατὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ παρόντος διατάγματα διαγραφόμενον τρόπον.

Ἄρθρον 8. Ἐν περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 7 ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 συνισταμένη ἐπιτροπὴ συνέρχεται εἰς ἑκτακτον συνεδρίαν τῇ προσκλήσει τοῦ διευθύνοντος τὸ σχολεῖον καὶ ἀποφαίνεται περὶ τῆς καθόλου ἢ ἐν μέρει ἀπορρίψεως ἢ ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως.

Ἄρθρον 9. Διὰ πᾶσαν συνεδρίαν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης συντάσσεται πρακτικόν, ἐν ᾧ ὑπογραφομένῳ ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς, λεπτομερῶς αἰτιολογεῖται πᾶσα αὐτῆς ἀπόφασις.

Ἄρθρον 10. Καὶ τῶν οὕτως ἀπὸ τῆς γυμναστικῆς διαρκῶς ἢ προσωρινῶς ἀπαλλαττομένων μαθητῶν τηρεῖται ὑπὸ

τοῦ διευθύνοντος τὸ σχολεῖον κατάλογος πρὸς τὴν σκοπὴν τὸν μνημονεύμενον ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἄρθρον II. Εἰς τὸ ἐνδεικτικὸν ἢ ἀποδεικτικὸν παντὸς μαθητοῦ, προσωρινῶς ἢ διαρκῶς ἀπαλλοτριωμένου τῆς γυμναστικῆς, σημειοῦται τοῦτο ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος τὸ σχολεῖον.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ἰπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος Ἡμῶν τούτου.

Ἐν Χανίοις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1908

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΙΧΕΛΙΔΑΚΗΣ

Τὰ μέλη
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
Χ. ΠΩΔΟΓΕΩΡΓΗΣ
Ε. ΛΟΓΙΑΔΗΣ
ΜΙΝ. ΠΕΤΥΧΑΚΗΣ

Ἄριθ. Διαταγ. 42

ΔΙΑΤΑΓΜΑ Ἡ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 30 Σεπτεμβρίου 1908 ψήφισμα τῆς Βουλῆς τῶν Κρητῶν, τὸ ἄρθρον 150 τοῦ Νόμου 485 καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 130 τῆς 24 Νοεμβρίου 1901 Ἡγεμονικὸν Διάταγμα, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτρόπου,

Ἀποφάσισις

Ἄρθρον I. Εἰσάγει τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28 Νοεμβρίου 1907 Διάταγμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τὸ κανονίζον τὰ τῶν διακοπῶν τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων ἔχον ὡς ἔπεται:

« Πλὴν τῶν Κυριακῶν ἢ διδασκαλία τῶν μαθημάτων »
« κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος ἐν τοῖς Ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Μέ- »
« σης Ἐκπαιδύσεως διακόπτεται καὶ κατὰ τὰς ἐπομέναις »
« ἑορτάς 1) τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, 2) τοῦ Ἁγίου Νι- »
« κολάου, 3) ἀπὸ τῆς 24 Δεκεμβρίου μέχρι τῆς 7 Ἰανουα- »
« ρίου συμπεριλαμβανομένης, 4) τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, 5)

» ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τῆς Τυροφάγου μέχρι τῆς καθαρᾶς
» Δευτέρας συμπεριλαμβανομένης, 6) τῆς 25 Μαρτίου, 7)
» ἀπὸ τῆς Μεγάλης Πέμπτης μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ
» (Θωμᾶ, 8) τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, 9) τῶν Ἁγίων Κων-
» σταντίνου καὶ Ἑλένης, 10) τῆς Ἀναλήψεως, 11) τὴν
» Δευτέραν τῆς Πεντηκοστῆς· ἐτι δὲ ἅπασι τοῦ ἔτους καὶ
» κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ πολιούχου τῆς ἑδρας τοῦ σχολείου,
» ἐὰν τοιαύτη ἑορτὴ κατὰ τὰ τοπικὰ ἔθιμα ἐορτάζηται».

Ἄρθρον 2. Τὸ Διάταγμα τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὰς ἐν
τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διακοπὰς.

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπίτροπος θέλει δημοσιεύσει καὶ
ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Χανίοις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1908.

Ὁ Πρόεδρος

ANT. ΜΙΧΕΛΙΔΑΚΗΣ

Τὰ Μέλη

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ε. ΛΟΓΙΑΔΗΣ

Χ. ΠΩΛΟΓΕΩΡΓΗΣ

Μ. ΠΕΤΥΧΑΚΗΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 4867

» Διεκπ. 2917

ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Πρὸς τοὺς Λειτουργοὺς τῆς Ἐκπαιδεύσεως

Ἐπειδὴ παρ' ἐλπίδα καὶ μετὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐγκύκλιον
ἡμῶν ὑπ' ἀριθ. 3999 καὶ χρονολογίαν 30 Ὀκτωβρίου 1908
παρατηροῦμεν ὅτι πολλοὶ Ὑμῶν δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς
ταύτην ἀλλὰ διαβιβάζουσιν αἰτήσεις περὶ ἀδειῶν ἀπ' εὐ-
θείας πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Διεύθυνσιν, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι
ἀπεφασίσαμεν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴ παραχωρῶμεν ἀδειὰς ἀπου-
σιῶν εἰ μὴ ἕνεκα ὅσως ἐξαιρετικῶν καὶ ὀρισμένων λόγων, καὶ
ἂν πεισθῶμεν ὅτι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη παραχωρήσεως

Ἄλλὰ καὶ τότε πάλιν θὰ ζητεῖται ἡ προηγουμένη τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ γνωμοδότησις.

Προσέτι καθιστῶμεν γνωστὸν ἵμιν ὅτι ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ ὁδηγίαι πρὸς τὰς ἑνωρικοῦς Ἐπιτροπείας ἵνα κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἱεραρχικῶς δελτίον περὶ τῆς ἀνελλιποῦς ἢ ἐλλιποῦς τῶν διδασκόντων ἐργασίας, οἱ δὲ οἰκιστοὶ Ἐπιθεωρηταὶ διετάχθησαν νὰ μὴ ἐπιθεωρῶσιν τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις, ἐὰν μὴ λάβωσι καὶ τὰ εἰρημένα δελτία μαρτυροῦντα ὅτι ὁ διδάσκαλος ἐδίδαξεν τακτικῶς ἢ ἔκαμιν ἀπουσίας καὶ πόσας.

Ὁφείλουσι πάντες οἱ λειτουργοὶ τῆς Παιδείας νὰ ἐργάζονται μετὰ μείζονος προθυμίας, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ νὰ ἀπομακρύνωνται ἐκ τῶν ἐδρῶν αὐτῶν, ὡς μέχρι τοῦδε πᾶς ὁ βουλόμενος ἀνεξέλεγκτως ἔπραττε.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀνωτέρα Διευθύνσις τῆς Παιδείας γνωρίζουσα ὅτι καὶ τῶν διδασκάλων πολλοὶ εἶναι προστάται οικογενειῶν ἐμερίμνης προσηκόντως καὶ καθ' ὅσον ἠδυνήθη κατ' ὄρθωσιν πάντας σχεδὸν τοὺς πτωχοῦχοις δημοδιδασκάλους νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὰ χωρία τῶν ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν ἢ τοῦλάχιστον ἐντὸς τοῦ νομοῦ τῶν, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δὲ ἐλάβε μέτρα ἵνα τοποθετηθῶσιν πλησίον τῶν οικογενειῶν τῶν. Τὰς εὐεργετικὰς ταύτας πράξεις τῆς Ἀνωτέρας Διευθύνσεως κατανοοῦντες οἱ δημοδιδασκαλοὶ ὀφείλετε νὰ μὴ ἀπομακρύνησθε τῶν σχολείων σας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀλλὰ μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας νὰ ἐπιδοθῆτε εἰς τὴν εὐορκὸν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων σας ἀνκλωρίζομενοι ὅτι πάντοτε μὲν ἡ εὐσυνείδητος ἐργασία καὶ ἡ ἀφροσύνη εἰς τὸ καθῆκον ἀσφαλίζουσι τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν, μάλιστα δὲ νῦν ὅποτε ὡς ἐλπίζομεν ἡ ἀπόλυτος ἀφροσύνη εἰς τὸ καθῆκον καὶ ἡ εὐγενὴς πρὸς πάντας συμπεριφορὰ θὰ συντελέσωσιν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ μεγίστου ἀγαθοῦ ὑπὲρ οὗ οἱ πατέρες ἡμῶν τοσοῦτους καὶ τηλικούτους ἀγῶνας ἠγωνίσαντο.

Ἐν Χανίοις τῆ 7 Δεκεμβρίου 1908.

Ὁ ἐπὶ τῆς παιδείας Ἐπίτροπος
Μ. ΠΕΤΥΧΑΚΙΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 4870

» Διεκπ. 2920

Η ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Πρὸς τοὺς Λειτουργοὺς τῆς Ἐκπαιδεύσεως

Κύριοι

Οἱ πρόγονοι ἡμῶν τὴν γυμναστικὴν ἠγάπησαν καὶ ἐθεώρησαν ὡς ἓν τῶν σπουδαιοτέρων καὶ ὠφελιμωτέρων μαθημάτων. Οἱ ναοὶ δὲ τῶν θεῶν καὶ τὰ γυμναστήρια ἀπειτέλουν τὰ ὠραιότερα κοσμήματα ἐκάστης πόλεως.

Τὰ γυμναστήρια ὑπῆρξαν τὰ ἐργαστήρια, ἅτινα παρεσκεύασαν τοὺς ἀλκίμους ἐκείνους ἄνδρας, οἵτινες καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ δύσει· συνέτριψαν τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς ἐπιδρομῆς. Οὐχὶ πλήθη Ἑλληνικῶν στρατιῶν ἐθαυματουργήσαν ἐν Μαραθῶνι, ἐν Πλαταιαῖς, ἐν Ἴμερξ, ἐν Εὐρυμέδοντι, ἐν Γρανικῷ, ἐν Ἰσῶν καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἄνδρες ὀλίγοι ἄριστα ἐκ παιδῶν ἰσχυρογυμνασμένοι καὶ πειθαρχικώτατοι. Ἡ γυμναστικὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀκολουθήσασα τὰς τύχας τοῦ ἔθνους ἡμῶν κρημελήθη καθολοκληρίαν, μόνοι δὲ οἱ Μανιάται, οἱ Σουλῶται, οἱ Κρήτες, οἱ ἄρματολοι καὶ οἱ κλέφται διετήρησαν στοιχεῖά τινα ταύτης. Καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν δὲ μικροῦ τῆς Ἑλλάδος μέρος δι' ἔλλειψιν ἐδικῶν ἀνδρῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς δὲν ἐδιδάσκετο αὕτη, ἀλλ' εἶτα σὺν τῷ χρόνῳ εἰσῆχθη εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἐπέδωκε μάλιστα μετὰ τὴν σύστασιν τῶν διδασκαλείων. Διότι ἐν πολλαῖς πόλεσι τότε μικρὸν κατὰ μικρὸν συνεστάθησαν γυμναστήρια, οἱ ἀνὰ τὴν ἐλευθερίαν δὲ καὶ ὑπόδουλον Ἑλλάδα διασπαρέντες πτυχιῶχοι δημῶλοι συνετέλεσαν, ὅπως τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς καὶ πάλιν καταστῆ ἐν τῶν τερπνοτέρων καὶ προσφιλεστέρων τοῖς μαθηταῖς μαθημάτων.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου ΒΧΚΑ' ἡ Γυμναστικὴ (ἧς σκοπὸς κατὰ τὸν νομοθέτην εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῶν σωματικῶν, ἡ ἐν ἀκμῇ διατήρησις τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἡ ἐν τῇ καρτερίᾳ ἕξις καὶ ἡ διὰ

τόν στρατιωτικόν βίον προπαρασκευή των νέων) ώρίσθη ώς έν τών πρωτεύόντων μαθημάτων. Διά τής συστάσεως δέ του 'Ακαδημεικού Γυμναστηρίου, τής σχολής των Γυμναστών, τής εισαγωγής των γυμναστικῶν καί ἀθλητικῶν ἀγώνων, τών πανηγυρικῶν ἐξετάσεων εἰς τό μαθημα τής γυμναστικῆς κατωρθώθη ὥστε αὐτή καί πάλιν νά ἀναλάβῃ τήν ἀρχαίαν αἴγλην καί νά καταστή έν τών ἀπαραιτήτων μαθημάτων εἰς πάντα Ἑλληνόπαιδα ἐλπίζοντα εἰς τό μέλλον τής φυλῆς μας καί ὄνειροπολοῦντα τήν Ἑλλάδα τοιαύτην, οἷαν ἐφαντάσθη καί ἀνεξιτήλοις γράμμασιν έν τῇ ψυχῇ παντός Ἑλλήνος ἐνεχάραξεν ὁ πρωτομάρτυς τής Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας Ρήγας ὁ Φεραῖος.

Τήν τοιαύτην τής γυμναστικῆς σπουδαιότητα καί τήν μεγίστην σχέσιν τοῦ μαθήματος πρὸς αὐτό τό μέλλον τής φυλῆς ἡμῶν κατανοοῦσα ἡ Ἐκτελεστική Ἐπιτροπεία Κρήτης καί τήν σχετικὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνωτέρας Διευθύνσεως ἰδοῦσα, μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀπεφάσισεν διά τῆς ὑπ' αἰθ. 21 τῆς 30 Οκτωβρίου ἀποφάσεώς τῆς, ὅπως καί έν Κρήτῃ εἰσαχθῶσιν έν τών διατάξεων τοῦ προειρημένου νόμου ΒΧΚΑ', ὅσαι δέν ἀντίκεινται εἰ τόν νόμον 485 καί 601, ὡς καί τό Διάταγμα τῶ κανονίζον τόν τρόπον τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπό τῆς Γυμναστικῆς τῶν ἀναπήρων κα. νοσοῦντων.

Εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 39 καί 41 καί χρονολογίαν 4 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. Διατάγματα, ἅτινα έν φυλλαδίῳ ἀποπέλλομεν ὑμῖν βλέπετε τὰς παραληφθείσας έν τοῦ εἰρημένου νόμου διατάξεις ὡς καί ὀλόκληρον τό περί ἀπαλλαγῆς ἀπό τῆς Γυμναστικῆς Διάταγμα, ὧν τήν αὐστηροτάτην ἐφαρμογήν ἀπαιτοῦμεν παρά πάντων τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκπαίδευσως.

Ἐπειδὴ ὅμως αἱ διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 41 Διατάγματος αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰ ἄρθρα 5 καί 6, τριμῆνου ἤδη ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους παρελθόντος, δέν εἶναι δυνατὸν κατὰ γράμμα νά ἐκτελεσθῶσιν, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι τὰ μὲν πιστοποιητικὰ τῶν ἐχόντων λόγους ἀπαλλαγῆς θά γίνωνται δεκτὰ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου, ἡ δέ σχετικὴ Ἐπιτροπεία έν μὲν ταῖς πόλεσι θά ἀποτελεσθῇ ἀπό τόν Διευθυντὴν ἐκάστου ἐκπαιδευτηρίου καί ἀπό τόν έν τῇ πόλει

εδρεύοντα στρατιωτικὸν ἰατρὸν, θὰ συνέλθῃ δὲ καθ' ἡμέραν ἐκ συνεννοήσεως τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν μελῶν ὀρισθησομένην μέχρι τῆς 10 Ἰανουαρίου ἄνευ ἀναβολῆς. Ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις τῶν ἐπαρχιῶν οἱ ἀληθῶς πάσχοντες καὶ οἱ ἀνάπηροι ἀπαλλαγῶσονται ἐπὶ προσαγωγῇ ἀπλοῦ πιστοποιητικοῦ ἐπιστήμονος ἰατροῦ, ἐν δὲ τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις τῶν ἐπαρχιῶν ἡ Ἐπιτροπεία ἀποτελεσθήσεται ἐκ τοῦ διευθυντοῦ καὶ ἐξ ἑνὸς τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ σχολείου ἰατρῶν, ἢ τοιοῦτου μὴ ὑπάρχοντος, θὰ προσαγάγῃσι τῷ προϊστάμενῳ τῆς σχολῆς πιστοποιητικὸν ἐπιστήμονος ἰατροῦ οἱ ζητοῦντες ν' ἀπαλλαγῶσι.

Ἐυελπιστοῦμεν ὅτι πάντες οἱ Κρήτες μαθηταὶ κατανοοῦντες τὴν ὑψίστην τῆς γυμναστικῆς σημασίαν μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ προθυμίας θὰ μετᾶσχῶσι τοῦ μαθήματος τούτου, οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκείνοι οἵτινες ἀνυπάρκτους καὶ φαντασιώδεις νόσους ἐπικαλούμενοι μέχρι τοῦδε ἀπαλλαγῶσιν ἢ ἐξήτουν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς γυμναστικῆς ἀναλογιζόμενοι πόσον ζημιῶσιν νῦν μὲν τὸ ἑαυτῶν σῶμα, αὔριον δὲ τὴν πατρίδα θὰ μεταμεληθῶσι καὶ δὲν θὰ τολμήσωσι νὰ προσέλθῶσι πρὸ τῆς εἰκείας Ἐπιτροπείας φοβούμενοι μὴ αὕτη σχηματίσῃ περὶ αὐτῶν τὴν γνώμην ὅτι, ὅπως νῦν ἐπιδιώκουσι τὴν ἀπὸ τῆς γυμναστικῆς ἀπαλλαγὴν, οὕτω μεθ' αὔριον σῶμα καχεκτικὸν καὶ ἄτολμον ἔχοντες καὶ ἀπάραισκευοὶ διὰ τὸν στρατιωτικὸν βίον θὰ ἐπιζητῶσι τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ὅποταν ἡ Πατρις θὰ τοὺς καλέσῃ πρὸς διεκδίκησιν τῶν ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων τῆς.

Ἐν Χανίοις τῇ 13 Δεκεμβρίου 1908

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπίτροπος
ΜΙΝΩΣ ΠΕΤΥΧΑΚΙΣ

